

VŠĮ VILKIJOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRAS

PATVIRTINTA
VšĮ Vilkijos PSPC direktorės
2017-11-29 įsakymu Nr. 68

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ VILKIJOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE 2018-2020 M. PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1. Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos (toliau – Programa) paskirtis** – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.
- Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355), Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 (Žin., 2004, Nr. 83-3015), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodika, patvirtinta Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2003 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 164 (Žin., 2003, Nr. 103-4622) Sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015-2019 m. programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.
- Programoje vartojamos sąvokos atitinka Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015 – 2019 m. programos 3 punkte nurodytuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.
- Programa įgyvendinama pagal Programos įgyvendinimo priemonių planą.

II. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

- 5. Programos tikslas** – išaiškinti ir šalinti korupcijos sveikatos sistemoje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę sveikatos sistemos įstaigų bei jų darbuotojų veiklą.
- 6. Programos uždavinys** – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.
- Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti reikalinga:
  - 7.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos įgyvendinimo priemonių įvykdymą;
  - 7.2. nustatyti veiklos sritis sveikatos sistemoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti;

- 7.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;
- 7.4. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;
- 7.5. visokeriopa ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, sveikatos sistemos darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;
- 7.6. ugdyti antikorupcinę kultūrą sveikatos sistemos subjektuose.

III. KORUPCIJOS VILKIJOS PSPC PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

8. Socialinės:

- 8.1. santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos;
- 8.2. neišvystytas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų – pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo.

9. Teisinės:

- 9.1. įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybes, nepakankamas savo teisių ir pareigų išmanymas visuomenėje sudaro sąlygas sveikatos sistemos darbuotojams piktnaudžiauti tarnyba, sudaryti dirbtines kliūtis žmonėms, siekiantiems įgyvendinti savo teisėtus interesus;
- 9.2. kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus; kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių, pareigūnų skyrimo ir atleidimo bei nušalinimo procedūrų netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas ir pan.;
- 9.3. nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo.

10. Struktūrinės:

- 10.1. sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai. Skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas (Sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybių taryboms) trukdo kurti vientisą sveikatos priežiūros organizavimo sistemą, planuoti išteklius, kooperuoti sveikatos priežiūros įstaigas ir išteklius tokiose srityse kaip technologijų įsigijimas ir atnaujinimas, diegti naujas sudėtingas paslaugas;
- 10.2. visų lygių sveikatos sistemos valdymas vis dar yra pernelyg biurokратиškas, pasižymi pertekliniais draudimais, apribojimais, įvairių pažymų, leidimų, papildomų dokumentų reikalavimais, procedūrų vilkinimu; nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos.

11. Visuomenės pilietiškumo stoka:

- 11.1. visuomenėje nepakanka teisingo supratimo, kas yra korupcija;
- 11.2. visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas;
- 11.3. nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams bei sveikatos sistemos darbuotojams;
- 11.4. piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

12. Kitos prielaidos:

- 12.1. politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka;
- 12.2. politinės valios nepakankamumas.

13. Sveikatos sistemos įstaigos veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:

- 13.1. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;
- 13.2. prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;
- 13.3. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams;

- 13.4. konkursai eiti pareigas sveikatos sistemos įstaigose.
- 14. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės yra šios:**
- 14.1. korupcijos rizikos analizė sveikatos sistemos įstaigoje;
- 14.2. korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas sveikatos sistemos įstaigoje;
- 14.3. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas atitinkamose sveikatos sistemos įstaigose, pateikimas teisės aktų nustatyta tvarka;
- 14.4. nustatytų korupcijos atvejų pavišininimas.
15. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka atlieka įstaigos vadovo įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.
16. Sveikatos sistemos įstaigos korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymą Nr. 2-170.
17. Antikorupcinis švietimas organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:
- 17.1. įstaiga savo interneto svetainės puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, skelbia įstaigos Korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Šiuose puslapiuose numato galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepinimus, siūlymus, pranešimus ir kt.;
- 17.2. įstaigos interneto svetainės įvadiniame puslapyje skelbia elektroninio pašto adresą bei telefono numerį, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie įstaigos darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla.
18. Įstaiga iškart privalo pavišinti nustatytus korupcijos atvejus.

IV. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ

19. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veiku, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą sveikatos sistemos įstaigos nustatytomis sąlygomis ir tvarka;

V. GALIMOS KORUPCIJOS VILKIJOS PSPC PASEKMĖS

20. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:
- 20.1. sumažėti sveikatos sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;
- 20.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;
- 20.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas Vilkijos PSPC teikiamomis paslaugomis, mediku profesine kompetencija;
- 20.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais darbuotojais.
21. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

VI. KORUPCIJOS PREVENCIJA

22. **Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje** – galimos korupcijos priežasčių, sąlygu atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos

korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija sveikatos sistemoje – galimų PSDF lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priešasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto PSDF lėšų gavimo.

23. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

- 23.1. įgyvendinti korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) įstaigoje programą;
- 23.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas:
  - 23.2.1. nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;
  - 23.2.2. nustatyti korupcijos prielaidas – imtis priemonių joms pašalinti;
  - 23.2.3. užtikrinti veiklą reglamentuojančius teisės aktų vykdymo skaidrumą;
  - 23.2.4. atlikti teisės aktų, reglamentuojančių visuomeninius santykius, kuriuose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, antikorupcinį vertinimą (teisės aktų teminę korupcijos prevencijos analizę), teikti pasiūlymus dėl šių teisės aktų tobulinimo;
  - 23.2.5. kasmet analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt);
  - 23.2.6. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

24. Specifiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:

- 24.1. sukurti skaidrią ir prieinamą sveikatos paslaugų teikimo sistemą;
- 24.2. užtikrinti paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;
- 24.3. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;
- 24.4. tobulinti mokamų paslaugų apmokėjimo ir kainų skaičiavimo metodiką;
- 24.5. užtikrinti paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;
- 24.6. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus, pagal kuriuos medicinos pagalbos priemonės ir vaistai būtų perkami laikantis pirkimo-pardavimo sutarčių;
- 24.7. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;
- 24.8. užtikrinti korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

VII. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS VILKIJOS PSPC PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

25. Norint į Korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:
  - 25.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;
  - 25.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir įstaigos darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei nepakantumą korupcijai skatinimas);
  - 25.3. skatinti darbuotojus bei kitus gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.
26. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš gyventojų.

VIII. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

27. **Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:**

- 27.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
- 27.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigų darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;
- 27.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti administraciją.

IX. SIEKIAMY REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

28. Programa siekiama tokių rezultatų:

- 28.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
- 28.2. padidinti nepakantumą korupcijai;
- 28.3. pagerinti korupcijos prevencijos Vilkijs PSC organizavimą;
- 28.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą teikiamomis paslaugomis įstaigoje.

29. Korupcijos prevencijos įstaigoje programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:

- 29.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičių;
  - 29.2. įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
  - 29.3. neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
  - 29.4. programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;
  - 29.5. asmenų, įstaigoje vykdančių korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas, skaičiaus pokytį;
  - 29.6. parengtų naujų ir atnaujintų įstaigų korupcijos prevencijos programų ir įgyvendintų Programos priemonių skaičiaus pokytį;
  - 29.7. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;
  - 29.8. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičių;
  - 29.9. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;
  - 29.10. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus santykį;
  - 29.11. specialių straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų konferencijose, seminaruose, darbo posėdžiuose skaičių.
30. Kiekviena konkreti Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonė vertinama pagal Programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

X. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

31. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
32. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo Vilkijs PSC.
33. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis
34. tvirtinamas ir atnaujinamas Vilkijs PSC direktoriaus įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas
35. korupcijos pasireiškimo Vilkijs PSC sritis ir šios Programos įgyvendinimą.
36. Programos įgyvendinimo metu programos įgyvendinimą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais teikia darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, pagal Vilkijs PSC direktoriaus veiklos planą.

37. Už konkrečių Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Programos priemonių įgyvendinimo priemonių plane nurodyti darbuotojai.
38. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančią įgyvendinant Programą, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę darbuotojas periodiškai, informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pateikia Vilkijos PSPC direktoriui.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Ši Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.
  41. Laukiamas programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms Vilkijos PSPC, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas ir pan.
  42. Už šios Programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.
  43. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas treji metai.
-

Parengė:

Vyr. finansininkė,

atsakinga už korupcijos prevencijos

priežiūrą ir kontrolę

Gintarė Misevičienė, tel. (8-37) 556115, (8-687) 82325,

el.p. gintare.miseviciene@gmail.com